

NOVICE

LETO II. - št. 34

V KOČEVJU, DNE 17. AVGUSTA 1957

Cena 10 din

SE O PRVEM ZASEDANJU OBEH ZBOROV OLO LJUBLJANA

V svetih OLO - odborniki iz Kočevja

Poročali smo že o izvolitvi in sestavi komisij pri Okrajnem ljudskem odboru Ljubljana; dopolnjeni so bili tudi svet pri OLO in sicer: za Svet za notranje zadeve in splošno upravo Milan Kajtna iz Kočevja; v Svet za družbeni plan in finance Rudi Rauh iz Kočevja; v Svet za industrijo Anton Šobar iz Ribnice; v Svet za kmetijstvo in gozdarstvo Jože Zagar iz Kočevja; v Svet za tržišče Jože Košir iz Kočevja; v Svet za obrt Janez Rigler iz Kočevja; v Svetu za turizem in gostinstvo Karel Rigler; v Svet za komunalne zadeve Jože Oberstar iz Kočevja in inž. Marjan Prezelj; v Svet za urbanizem inž. Milan Bižal; v Svet za delo Rudi Orel iz Kočevja; v Svet za šolstvo Ludvik Zajc iz Ribnice; v Svet za izvenšolsko izobraževanje Majda Bitenc iz Sodražice; v Svet za kulturo Tone Šercer; v Svet za telesno kulturo Tone Čuk iz Kočevja; v Svet za zdravstvo Pavla Bradač in dr. Jože Marolt, oba iz Kočevja; v Svet za stanovanjske zadeve Tone Ožbolt iz Kočevja in v Svet za socialno varstvo Ančka Nagode iz Kočevja.

Imenovana je bila posebna komisija za reševanje pritožb proti podatkom o klasifikaciji zemljišč okraja Ljubljana. V komisiji so:

predsednik inž. Jože Pust, namestnik predsednika inž. Jože Mihelič, član inž. Miha Prešern, namestnik člana Janez Zaplotnik in član inž. Rado Golja. Izvoljenih je bilo več odbornikov komisij okrajnega zbora in zbora proizvajalcev. V mandatno-imunitetno komisijo okrajnega zbora so bili izvoljeni: Marjana Draksler kot predsednik, člani pa so: Franc Camernik, Stane Bobnar, Gaber Zorec in Iva Fakin; v komisijo za gospodarstvo istega zbora: Tone Martinšek kot predsednik in člani: inž. Vera Marentič, Stane Bobnar, Alfred Janke, Janez Čerin, Stefan Demšar in Jože Košir; v komisijo za organizacijska vprašanja: Lev Kovačič, kot predsednik, člani pa so: dr. Jože Pretnar, Jaka Avšič, inž. Vera Marentič in Ada Klanjšek.

Pri okrajnem zboru proizvajalcev pa so bile izvoljene štiri komisije in sicer: 1. Mandatno-imunitetna komisija: Franc Di Batista je predsednik, člani pa so: Vukadin Nedeljkovič, Jože Humar, Anton Dobravec in Ivan Knific; 2. Komisija za gospodarstvo: Alojz Matelič, predsednik, člani pa so: Bogomir Dragar, Vukadin Nedeljkovič, Janez Lužar, Kamilo Marinc, Karel Grm in inž. Viktor Barj; 3. Komisija za vprašanja delavskega samoupravljanja: Jože Jager je predsednik, člani pa so: Zdravko Rakušček, Stane Fele, Stane Simšič in Milan Škerlavaj; 4. Komisija za predpise in organizacijska vprašanja: Jože Razpotnik je predsednik, člani pa so: Stane Simšič, inž. Rado Čotar, Anton Petkovšek in Ivan Rožman.

Gradnja stanovanj v Ljubljani

Prejšnji teden je bila seja Mestnega sveta Ljubljane. Razpravljali so o izgradnji stanovanj v Ljubljani. Sejo je vodil podpredsednik OLO inž. Ivo Klemenčič, o problemu gradnje stanovanj pa je izčrpno poročal predsednik Sveta za stanovanjske zadeve tov. Franc Drožbež.

Leta 1952 je bilo v Ljubljani 365 vseh let v nova stanovanja, leta 1954 samo 196, letos pa bo na razpolago že 1000 stanovanj. 668 stanovanj bo zgrajenih v blokih, 426 stanovanj pa bodo zgradile gradbene zadrage in zasebniki. Razveseljivo je dejstvo, da se v Ljubljani gradi več stanovanj kot je bilo predvideno v načrtu. Največ gradijo manjša stanovanja, ki pa so še vedno udobna, v blokih pa so kuhinje opremljene. V načrtih za nova stanovanja so predvideni tudi posebni prostori za dnevno bivanje otrok in za hišne servise.

Cesta na Veliko goro

Na relaciji od Ugarja pri Ribnici proti Zadolju gradijo v režiji Gospodarske poslovne zveze Kočevje novo gozdno cesto. Na odseku med Ugarjem in Zadoljem cesta že delajo in je večji del že zgrajena. Na tem odseku gradijo delavci »Gradbenika« iz Ribnice tudi nov betonski most čez potok Ribnica. Ko bo cesta do Zadolja gotova, bodo nadaljevali z gradnjo po danih lahkih. Nova cesta bo na Veliki gori vzela gozdno cesto z Ribnico in bo precej skrajšala prevoz lesa iz gozdov Velike gore do žagarske industrije in ostalih potrošnikov lesa v Ribniški dolini. Ta cesta s svojimi priložnostmi bo za Ribniško dolino velikega pomena, ker bodo potem odprti za racionalno sečnjo lesa vsi predeli Velike gore. Trasa nove ceste, ki jo gradi Gospodarska poslovna zveza Kočevje, bo dolga okoli 7 km.

Ali ste že poravnali naročnino za »Novice«?

GASILCI OBČINE SODRAŽICA SO TEKMOVALI

Najboljši so sodraški gasilci

Pred kratkim je priredila ObGZ Sodražica sektorske priredbe za ocenjevanje II. dela predpisanih disciplin medsebojnega tekmovanja. Od daljnjejša društva so bila prva na mestu. Tekmovalne desetine so se zbrale že ob 8. uri zjutraj pred gasilskim domom v Sodražici. Prostor za trodelne napade je komisija določila pri »Lesni galanteriji«. Najprej je nastopilo društvo Zamostec, ki je s svojim discipliniranim nastopom doseglo precej točk. Posebno se je izkazal strojničnik, ki upravlja motoriko. Potem so nastopili gasilci društva Vinice - Zapotok, ki so dokaj spretno razvili svoj napad na skladišča lesa. Njihova desetica je bila vsem ostalim društvom za zgled, saj so bili res spretni pri delu. Tretji so nastopili gasilci iz oddaljene Gore, ki tudi niso veliko zaostajali za prvimi tekmovalci. Tekmovanju je prisostvovalo precej ljudi ter gasilcev. Zaradi precejšnje zakasnitve z ocenjevanjem, pa člani društva PGD Sodražica s svojimi posebnimi določenimi nalogami, preho-

Žagarski obrat LIP Ribnica bodo obnovili in pričeli z gradnjo tovarne vezalnih vrat

Nova tovarna v Ribnici

V letošnjem programu LIP Ribnica je tudi začetek gradnje tovarne vezalnih vrat v Ribnici. V kratkem bodo začeli s I. fazo dela.

Zgraditev te tovarne bo velika pridobitev za Ribnico in okoliške kraje. Dnevna kapaciteta tovarne bo 100 vezalnih vrat. Po vezalnih vratih je veliko povpraševanje, predvsem pa bodo teh izdelkov veseli v gradbeništvu, ker bodo lahko prej zaključili z gradnjo stanovanjskih in drugih prostorov. Vezalna vrata bodo predvidoma za 50 odst. cenejša od dosedanjih izdelkov te vrste v mlazskih obratih.

Projekte za tovarno vezalnih vrat v Ribnici je revizijska komisija pri Izvršnem svetu LRS že odobrila. Investicije za gradnjo tovarne in strojno opremo bodo predvidoma znašale ca. 70 milijonov din. Kakor so nam povedali na LIP Ribnica bodo verjetno začeli z gradnjo že

KONGRES SLOVENSKE MLADINE

V Celju bo 13. in 14. septembra šest kongres Ljudske mladine Slovenije. Kongres bo v veliki dvorani kina Union, kjer bo dovolj prostora za okrog 500 delegatov in gostov.

Mladina vse Slovenije se pripravlja na svoj kongres z novimi delovnimi uspehi.

USPEH VELENJSKIH RUDARJEV

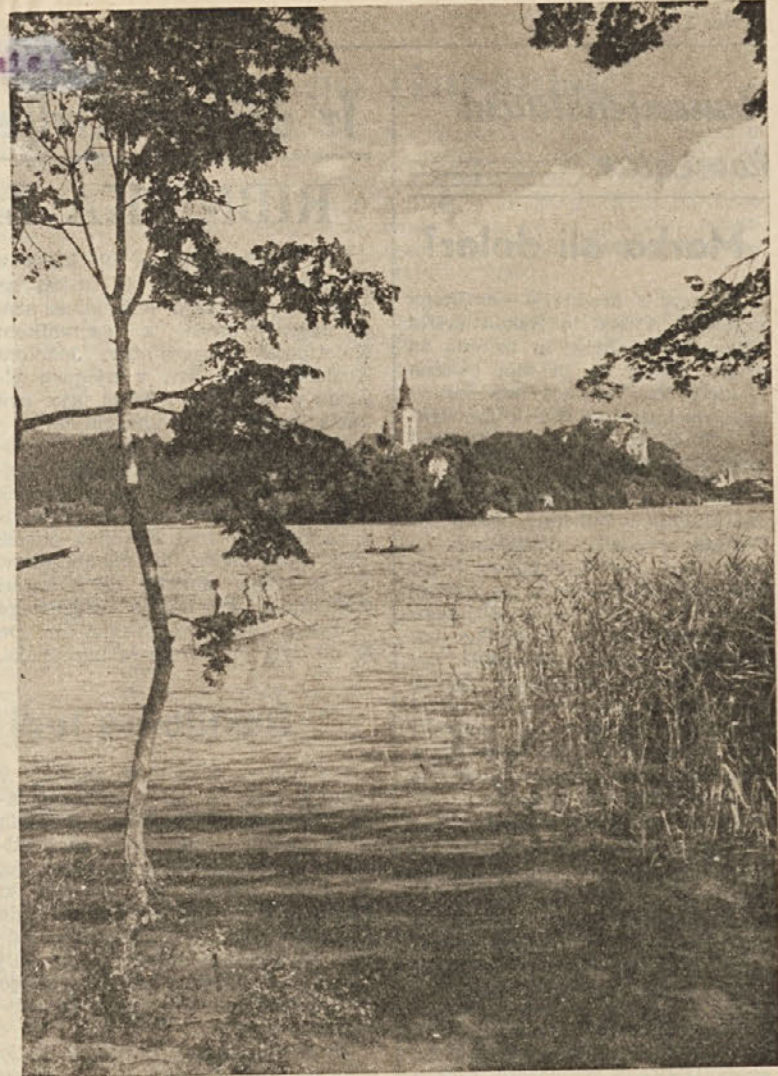
V Velenjskem rudniku so letos nakopali že milijon ton lignita. Po proizvodnem načrtu naj bi velenjski rudarji nakopali do konca leta 1.400.000 ton premoga, računajo pa, da bodo plan presegle za 260 tisoč ton. S tem bodo v celoti krili vse potrebe široke potrošnje in industrije, okoli 40.000 ton pa bodo izvozili tudi v Avstrijo.

VELESEJEM V ZAGREBU

Na letošnjem Zagrebškem velesejmu, ki bo največji od vseh dosedanjih, bodo razstavljale trdnice iz 27 držav. Domačih razstavljavcev bo okoli 800, ki bodo razstavljali več kot 5000 raznih proizvodov.

UVOZ AVTOMOBILOV

Za potrebe našega cestnega prometa moramo še vedno uvažati motorna vozila. Letos bomo uvozili samo iz Češkoslovaške 1500 motornih vozil. Kupili bomo predvsem težke tovarne avtomobile znamke »Skoda« in »Praga«.

Ob nedavnem izletu po Gorenjski so si Loškopotočani ogledali tudi Bled (Reportaža berite na 3. strani)

PO SVETU

Obisk sovjetske vladne in partijske delegacije v Vzhodnem Berlinu je v zahodnonemškem tisku izzval precej žolčnih člankov tudi na račun politike zahodnonemške vlade.

Pododbor Združenih narodov za razorožitev v Londonu le počasi napreduje s svojim delom. Rusi se niso dali izjave glede ameriških predlogov za letalske inšpekcijske cone. Amerikanci so namreč dali dva predloga in to: po prvem predlogu bi vzpostavili posebne kontrolne postaje na teritoriji Sovjetske zveze, Združenih držav in Kanade. Po drugem predlogu pa bi vzpostavili zračno kontrolo nad severnim polom. Le ako bi Amerikancem uspelo, da bi Sovjeti sprejeli enega od obeh predlogov, bi bili pripravljeni pogoditi se z Rusi o vzpostavitvi posebne kontrolne cone nad Evropo, ki bi zajela tudi našo državo.

Amerikanci se namreč boje sovjetskega napada preko severnega pola, Rusi pa napada iz Evrope. Zato vsaka stran skuša doseči kontrolo nad tistimi področji, ki jih smatra za najbolj nevarna.

Borbe v vzhodnem delu arabskega polotoka, Omanu, še vedno trajajo, čeprav so močne in deloma oklopne britanske enote prodrle v središče upora. Pristaši Imama so se umaknili pred uničujočim ognjem angleškega letalstva v Zelene gore, od koder so začeli z gverilsko vojno.

Dežele arabske lige so sklenile sprožiti razpravo o angleškem na-

padu na Oman pred Varnostnim svetom. Izgleda, da so Amerikanci v neprijetnem položaju, ker se javno ne morejo zoperstaviti interesom Saudove Arabije, ki podpira upornega Imama in ki hkrati predstavlja glavnega nosilca ameriške politike na arabskem vzhodu.

Alžirska osvobodilna fronta razširja svoje vojskovanje proti Francozom ne samo v Francijo, ampak v zadnjem času tudi v veliko puščavo Saharo, kjer imajo Francozi zaradi velikih ležišč železa in nafte še prav posebne gospodarske interese. Francija ima v Sahari velike gospodarske načrte, ki jih skuša uresničiti s pomočjo drugih dežel Zahodne Evrope. Prav zaradi tega pomeni zažig velikih petrolejskih vrelcev, ki ga je v Sahari izvedla skupina diverzantov alžirske osvobodilne fronte, posebno hud udarec Francozom. Pričakovati je namreč treba, da ostale zahodnoevropske dežele ne bodo hotele vlagati svojega kapitala tja, kjer ni varen.

V Indonezijo in druge dežele Daljnega vzhoda je odpotovala jugoslovanska delegacija pod vodstvom podpredsednika Vukmanovića. Delegacija potuje na vabilo tamkajšnjih vlad in bo obiskala poleg Indonezije in Japonske tudi Siam in Pakistan.

Predsednik indijske republike je zavrnil zakon, ki ga je pred dnevi sprejel parlament na zahtevo indijske vlade in na podlagi katerega so bile prepovedane stavke v vseh tistih službah, ki jih je vlada proglasila za posebno važne. Tak zakon bi delavcem onemogočil stavkat in tako dosegel izboljšanje materialnih pogojev za svoje delo.

Slovenske organizacije na Koroskem in na šolski tisk se v zadnjem času odločno borijo za uresničitev tistih določb mirovne pogodbe z Avstrijo, ki zavezujejo avstrijsko državo, da v narodnostno mešanih področjih prizna jezikom manjšine enake pravice kot nemškemu. Na Koroskem bo v jeseni vzpostavljena Slovenska gimnazija. Proti temu pa se borijo številni šovinistični krogi, ki Koroskim Slovincem nečesto priznati pravice do lastnih šol, čeprav to odločno zahtevajo za svoje ljudi, ki živijo v Italiji na Južnem Tirolskem.

V RIBNICI - PROSLAVA OKTOBRске REVOLUCIJE

Tudi v Ribnici se pripravljajo na proslavo 40-letnice Oktobrske revolucije v Rusiji. Občinski komite ZK Ribnica je imenoval 5-članski iniciativni odbor za proslavo. Izvoljen je bil tudi širši odbor za proslavo Oktobrske revolucije, ki se je pred kratkim sestel. Člani odbora so se pogovorili o organizaciji proslave in si porazdelili delo.

V počastitev 40-letnice velike Oktobrske revolucije bo več prireditelj. Ljudska univerza v Ribnici bo organizirala po vaseh predavanja o dogodkih pred 40 leti v Rusiji in pomenu Oktobrske revolucije. Po podjetjih pa bodo sindikalne družnice priredile predavanja in sicer o Oktobrski revoluciji in kongresu delavskih svetov, ki je bil letos v Beogradu. S predavanji bodo kmalu začeli.

Naš razgovor

Matičarji so navadno pri ljudeh dobro zapisani. To so ljudje, ki spremljajo življenje človeka od rojstva, poroke in tja do smrti. Tov. Stane Rus je uslužbenec na matičnem uradu v Loškem potoku. Obiskali smo ga v njegovem uradu in se pogovorili o njegovem delu.

»Tov. Rus, koliko časa ste že v službi na matičnem uradu?«

»Točno od 1. januarja 1953. leta.«

»Je vaš matični okoliš velik?«

»Da, kar precej. Službo matičarja vršim v Loškem potoku in Dragi. Matična služba me veseli in se pri svojem delu dobro počutim.«

»Povejte nam, kaj vse mora opravljati matičar v svojem poklicu?«

»Naše delo je zelo pestro in živ-

Stane Rus

Zunanjepolitični komentar

Marka ali dolar?

V zvezi z ureditvijo nemškega problema Vzhod in Zahod vršita diplomatske akcije in to eno za drugo, kakor da bi bila celotna Nemčija ena sama velika šahovnica, na kateri se borita obe strani edinele za to, da bi matirali nasprotno stran.

Pred kratkim so zahodne velesile skupno z Zahodno Nemčijo v Berlinu objavile deklaracijo o tem, da je treba Vzhodno Nemčijo priključiti Zahodu na podlagi svobodnih volitev in dovoliti zedinjeni Nemčiji, da svobodno pove, komu se hoče priključiti. Zahodne dežele so izjavile, da so pripravljene dati Sovjetski zvezi dolgoletna poročila v primeru, ako bi se Nemčija vključila v Atlantski pakt. Toda zgodovina je že večkrat dokazala, da so taka poročila lahko samo papir.

Deklaraciji zahodnih velesil je sledil predlog vzhodnonemške vlade, da naj bi med obema deloma Nemčije prišlo najprej do konfederacije in do skupnega urejanja splošnih nemških vprašanj preko skupnega parlamenta.

Zahodni Nemci so kot odgovor na tako stališče ponovili glavne zaključke iz deklaracije v Berlinu in izjavili, da s Sovjetsko zvezo ne morejo nadaljevati razgovorov o povečanju trgovinske izmenjave vse dotle, dokler ta ne vrne okrog 80.000 nemških državljanz (beri nemških vojakov), ki se baje še vedno nahajajo v Sovjetski zvezi. Sovjeti so na ta korak zahodnonemške vlade odgovorili, da v Sovjetski zvezi ni več nemških državljanz. Nekaj dni za tem je odšla elitna sovjetska delegacija v Vzhodni Berlin in obiskala številna vzhodnonemška mesta. Hruščev je na velikem mitingu v Berlinu poudaril nujnost in potrebo sožitja Nemčije in Sovjetske zveze in prijateljstva med njima.

Možnosti za združitve obeh Nemčij je vedno manj. Zahodna Nemčija je tudi gospodarsko precej močna, v veliki meri z ameriško dolarsko pomočjo, tako da danes povzroča veliko glavobola ostalim zahodnim zaveznikom.

V Zahodni Evropi se vedno česče pojavljajo glasovi, da bo treba v Evropi izvesti novo devizno reformo. Za podlogo te reforme naj bi vzeli sedanjo vrednost dolarja, ostale valute pa bi prilagodili v zvezi z njihovo sedanjo skupno močjo dolarjev. Po tem predlogu bi angleški funt obdržal svojo sedanjo vrednost, nemška marka pa bi bila izenačena z dolarjem.

Nemci se zavedajo svojega gospodarskega položaja in zaradi tega tudi preveč ne hitijo z oboroževanjem svoje armade, ker se zavedajo, da bi naglo oboroževanje zmanjšalo konkurenčno moč Zahodne Nemčije na svetovnem trgu in znižalo življenjski standard doma.

Nemci namreč na zahodnoevropskem trgu dobivajo daleč najmočnejši položaj in danes lahko v francoskih kolonijah v gospodarskem smislu prevzamejo vodilno vlogo. Francozi skoraj ne morejo izbirati drugače, kakor da se sprijaznijo s tem, da v teh kolonijah dovolijo ali dolarju ali nemški marki, da se močno in lahko rečemo tudi trajno zasidra. Alžirska vojna je silno oslabilo Francijo in jo v celoti spremenila v drugorazredno evropsko silo. Silen gospodarski polet Zahodne Nemčije je uvrstil to državo med gospodarsko najmočnejše dežele. Ker je zahodnonemška moč usmerjena k Atlantskemu paktu, je tudi razumljivo, da Rusi ne morejo pristati na to, da bi se temu paktu pridružila celotna Nemčija, Rusi pa bi dobili nekaj več ali manj dvomljivih jamstev. Združitve Nemčije je tako dejansko postala predvsem stvar Nemcev.

B. Mikoš

Iz dela in življenja združnih organizacij

RIBNIŠKA ZADRUGA LEPO NAPREDUJE

Lep sobotni dan je bil, ko sem se mudil v Ribnici in stikal za vestmi v tem kraju. Kot nalašč sem se najprej srečal z upravnikom Kmetijske zadruge tov. Jožetom Kušlanom. Šla sva v njegovo pisarno v zadrugnem domu, kjer sva imela razgovor o naslednjem:

V začetku avguta je bila v Ribnici zelo uspešna živinorejska razstava, ki je pokazala lep napredek v živinoreji. Živinorejci so pripeljali na razstavo nad 200 glav goved, med njimi skoraj 40 plemenjakov. Tu je treba omeniti, da nekateri plemenjaki ne dajejo zaželenega enotnega tipa stvorjave pasme. Da bi bil dvig živinoreje še uspešnejši,

bi morali na ribniškem živinorejskem vzrejnem področju plemeniti krave in telice z manjšim številom plemenjakov.

Tudi v Ribnici imajo umetno osemenjevalno postajo, ki daje prav dobre rezultate. Po zaslugi te postaje in stroji izbiri plemenskih bikov se je povečala brejost krav od prejšnjih 60 na skoraj 100 odst. Tu prednjači umetna osemenjevalna postaja, ki ima prvovrstno seme priznanih bikov. Na zadnjem sestanku živinorejcev v Ribnici so živinorejcem prikazali, kakšne metode naj uporabljajo pri vzreji in krmljenju živine.

Poleg živinorejskega odseka, ki

zasluži za svoje delo vso pohvalo, so delavni tudi ostali odseki kakor čebelarški, sadjarski, poljedelski odsek in drugi. Hranilno-kreditni odsek ima nad 400 obračunskih in nad 100 hranilnih knjižic. V zadnjih dveh letih so se povečale hranilne vloge od šest- do sedemkrat in se sedaj gibljejo v višini okoli 7 milij. din. Na porast hranilnih vlog je predvsem vplivala uvedba obračunskih knjižic, ki so dobile pri zadrugnikih vse zaupanje.

Pohvaliti je treba tudi žene-zadružnice. Pozimi in v pomladanskem času je obiskovalo razne počne tečaje nad 200 tečajnikov. Zadruga pa je prispevala za uspešen potek gospodinskih tečajev 200.000 din za opremo kuhinje.

To so le nekatere najvažnejše misli iz pogovora s tov. Kušlanom. Uspehe zadruge tov. Kušlan v veliki meri pripisuje upravnemu odboru KZ, ki je zelo delaven.

-žem

Destilarna tudi v Dolenji vasi

Na pobudo kmetijske zadruge v Dolenji vasi so začeli s pripravi za gradnjo destilarne eteričnih olj v Dolenji vasi. Načrt za destilarno je že pripravljen. Računajo, da bodo stroški za gradnjo in strojne naprave znašali okoli 8 do 9 milijonov din. Zadruga, ki je mislila na gradnjo destilarne že dalj časa, ima sredstva za to gradnjo že zagotovljena iz lastnega investicijskega sklada.

Za gradnjo nove destilarne imajo pripravljenih že 400 kub. metrov peska in gramoza. Prostor, kjer bo stala zgradba, je že splaniran. Najbrž bodo začeli z zidanjem prihodnjega mesec in računajo, da bo zgradba dograjena do konca februarja prihodnjega leta.

Destilarna bo imela dva kotla. Del prostorov destilarne bodo tako uredili, da bodo lahko kasneje vgradili še en kotel.

Zadružniki in ostali prebivalci Dolenje vasi in okoliških krajev so zadovoljni z nameravano gradnjo destilarne. Na novem obratu bo našlo stalno zaposlitev tudi nekaj

delavcev, ker bo vedno dovolj surovin — smrečja — za predelavo. Destilarna pa bo dajala lepe dohodke zadrugi in vsej skupnosti.

Urejen Zadrugni dom Ribnica

V prostorni zgradbi zadrugnega doma v Ribnici je našel prostortrgovski sektor Kmetijske zadruge Ribnica. V zadrugnem domu imajo sodobno urejene prostore trgovina z železnino, trgovina z mešanin blagom »Specerija«, trgovina za reprodukcijojski material, umetna gnojila, poljedelske stroje in zaščitna sredstva. Imajo tudi prostore za odkup kmetijskih pridelkov, gozdnih sadežev, zdravilnih zelišč itd. Lepi prostori so določeni za mlekarino, ki bo v kratkem času sodobno urejena.

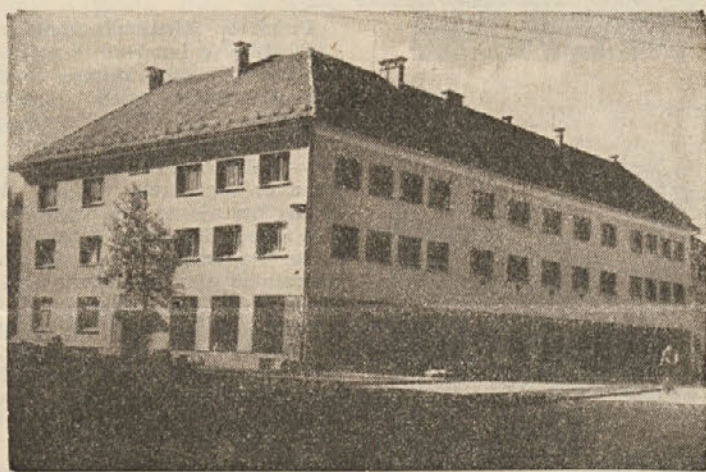
V prostorih zadrugnega doma imajo dobro urejena skladišča za odkupljene in lastne proizvode, skladišče za umetna gnojila itd.

V zadrugnem domu je tudi pro-

storna dvorana za razne seje, ki služi za učilnico ob priliki raznih tečajev. Poleg te je v domu še ena dvorana za množične sestanke, nadalje upravni prostori KZ in sedem stanovanjskih prostorov.

REKONSTRUKCIJA ŽAGE V RIBNICI

V Lesnoindustrijskem podjetju Ribnica so začeli z dolgo pričakovano rekonstrukcijo žage v Ribnici. Delo je v polnem teku in sedaj demontirajo naprave na žagi. Vsa dela v zvezi z rekonstrukcijo žagegarskega obrata bodo izvršili z lastnimi sredstvi. Odboren imajo tudi že načrt za gradnjo sanitarnih naprav na žagi ter za ureditev krlišča.

Zadrugni dom v Ribnici

Nov izračun katastrskega dohodka

Pred kratkim je posebna zvezna komisija objavila Odlok o novem načinu izračunavanja katastrskega dohodka. Novi katastrski dohodek po tem odloku pa bo veljal za prihodnje leto. Nove lestvice za izračunavanje dohodka na osnovi katastra so bile potrebne, saj so sedanje izračunavali na osnovi podatkov iz časa rajne Avstrije. Osnova za izračunavanje je torej stara že nad 40 let. Desetdanje izračunavanje je imelo še nekatere druge napake:

izračun za dohodke od njiv je bil izdelan izključno od donosa pšenice in koruze, ugotavljanje dohodkov od živinoreje pa ni temeljilo na krmni osnovi.

Načela izračunavanja katastrskega dohodka so: Katastrski dohodek bomo določali za vsak razred posebej ter upoštevali stvarni kolobar in nove cene. Pri njihvah bomo uprabljali za ugotavljanje dohodka vsa žita in krompir. Vsi kmetovalci, ki imajo možnosti pri-

delati krmno, to se pravi deteljo, seno itd., bodo plačevali davek na dohodke od živinoreje. Torej bodo osnova za obdavčenje dohodkov pašniki, livade in njive — posejane s krmnimi rastlinami. Od sadovnjakov, vinogradov itd. pa kmet ne bo plačeval davka na dohodke od živinoreje. Tak način obdavčenja dohodkov od živinoreje bo nedvomno vplival na razvoj te kmetijske dejavnosti, kajti vsak kmetovalec, ki bo plačal davek od travnikov, bo skušal za agrotehničnimi ukrepi pridobiti čimveč sena.

Po novem bodo izračunali višji dohodek od njiv, travnikov, pašnikov in gozdov. Pri njihah bo večji za eno četrtino, pri pašnikih pa enkrat višji. Nižji bodo katastrski dohodki pri sadovnjakih, vrtovih in vinogradih. Nižje bodo izračunani dohodki tudi pri kulturah, ki zahtevajo veliko dela.

Za vso državo se bodo katastrski dohodki povečali za 21 odst. Tak izračun dohodkov bolj ustreza resničnim donosom v kmetijstvu in odpravlja številne sedanje pomanjkljivosti.

prav malo ali pa skoraj nič ne pove.

Sola je bila ustanovljena ob koncu sedemnajstega stoletja. Ustno izročilo omenja nekega »šolmojstra«, čigar sin je študiral v Ljubljani. Pozimi se je vračal domov in je zmrljiv v Dolinah, kakor se še sedaj imenujejo. Ta učitelj je zložil tud pesem, ki jo starejši ljudje še sedaj pojejo:

Bil v mestu sem Ljubljani in učil sem se od lani, prav obnašat sem se znal, vabil sem prijatelje k nam.

Dobil sem pošto od očeta, je ljubezen staršev vneta. Me iz Ljubljane pot pelja, praznik sv. Jožefa.

V tistih časih še ni bilo ceste in so ljudje hodili iz Sodražice, do koder so se pripeljali s poštnim vozom, preko Gore domov. Ta pot

„Je to socialistično?“

Pod tem naslovom smo brali v 30. številki Dolenjskega lista »uradno« pojasnilo uredništva Dolenjskega lista v zvezi z reorganizacijo predgrajske občine. Ne bomo se spuščali v podrobnosti tega članka, ki na Kočevje in na »Novice« v kaj čudnem pisanju vali krivdo za dogodek ob času, ko so se Poljanci odločili za h Kočevju ali k Črnomlju.

V članku »Je to socialistično?« se kot rdeča nit vleče obtožba »Novice«, češ, da so »Novice« forsirale priključitev občine Predgrad h kočevski občini.

V 25. številki »Novice« smo objavili članek o priključitvi občine Predgrad h kočevski občini. Gradivo za ta članek smo povzeli po naših dnevnikih. Stvari si torej nismo izmislili, kakor bi nepoučen človek razumel iz pisanja Dolenjskega lista. V navedenem članku smo pridali tudi nekaj svojih misli. Pri tem, kar smo zapisali takrat, tudi sedaj vztrajamo. Besede, ki smo jih takrat zapisali, nismo vzeli iz zraka, temveč na osnovi razgovorov s prizadeti prebivalci Poljanske doline, ki so videli v gospodarsko razvitejšemu Kočevju boljše pogoje za napredek gospodarstva svojih krajev kakor pa v Črnomlju.

V 27. številki »Novice« smo pod naslovom »Poljanci naj sami odločijo« objavili članek našega novinarja, ki je obiskal Poljansko dolino. V razgovoru s prebivalci te doline in občinskimi funkcionarji je naš novinar zbral gradivo za članek, ki smo ga objavili v željo, da povemo javnosti mišljenje tamkajšnjih prebivalcev. V članku je bilo tudi navedeno, da so prebivalci Starega trga izjavili, da so za priključitev k občini Črnomelj in zakaj se želijo priključiti k tej občini. Pisanje Dolenjskega lista, češ da so »Novice« »svetovale« Poljancem, naj se sami odločijo (v pravem pomenu besede h kočevski občini), je potvarjanje resnice.

Na koncu dolgega članka »Je to

socialistično?« pisci tega članka ni so mogli mimo tega, da ne bi še enkrat »kritizirali« Novice.

V 28. številki Novic smo v članku »Poljanska dolina bo razdeljena« v zgoščenih besedah obrazložili razdelitev občine Predgrad med občini Kočevje in Črnomelj. V času, ko smo objavili prvi članek o reorganizaciji občine Predgrad pa do tretjega članka so se stvari razčistile. Ljudje so odločili in končno odločili. Če je to Poljancem prav, se s tem strinjamo tudi mi.

Članek »Je to socialistično?« je v glavnem imel usmerjeno svojo ost proti Novicam. Tistim, ki jim stvari niso bile poznane, so si ob branju tega članka lahko ustvarili mnenje, da so bile Novice tisti grešni kozel, ki je navijal s svojo propagando priključitev Predgrada h Kočevju. Da to ni bilo res in da ni bil naš namen, »smubiti« Poljance h Kočevju je vsem znano. Zato je tak način pisanja v Dolenjskem listu zgrešil svoj namen in je udaril v prazno. Velik del ljudi, s katerimi smo imeli priliko razgovarjati se o čudnem pisanju glasila Socialistične zveze delovnih ljudi okraja Novo mesto — »Dolenjskega lista«, je obsodilo tak način pisanja, pa čeprav je še tako učeno napisano.

Naj zaključimo z besedami, ki smo jih navedli v 28. številki »Novice«, ko smo objavili zadnji članek o reorganizaciji občine Predgrad: »Ljudstvo je dokončno odločilo. Večji del predgrajske občine se priključuje Kočevju, manjši pa Črnomlju. Nismo nikakoli preroki, vendar si upamo trditi, da taka razdelitev za Poljansko dolino ni najboljša. Ta dolina je zaokrožena gospodarska celota, ki sodi skupaj.«

Na koncu pa še tole: pravico o odločanju za priključitev k enem ali drugemu kraju so imeli ravno tako prebivalci kočevskih vasi, ki so živeli v sklopu občine Predgrad, kot ostali prebivalci te občine, pa če jim to »Dolenjski list« priznava ali ne.

SE O RAZDELITVI POLJANSKE DOLINE

ALI JE TO KORISTNO?

Občina Predgrad je bila razdeljena med dva okraja oziroma dve občini. Prebivalci Poljanske doline se danes sprašujejo, ali je to bilo koristno. Poljanska dolina brez Nemške loke, Knežje lipe in Spodnjega loga šteje 1469 prebivalcev. Kraji v tej dolini so med seboj geografsko, gospodarsko, kulturno in politično povezani. Poljanska dolina je geografsko ločena tako od Črnomlja kakor od Kočevja.

V 30. št. Dolenjskega lista piše, da se zbori volivcev niso vršili na socialistični način, da se zapisniki niso pisali na zborih volivcev itd. Za zbor volivcev v Sodevcih in Dekovski vasi pa je omenjeno, da so bili zapisniki pisani na občini, da so bili izmisljeni in da niso bili zapisani tako, kot je dejansko bilo. V Sodevcih je udeležilo zboru volivcev 22 ljudi in ne 19 kot piše v Dolenjskem listu. Od 22 volivcev je glasoval za priključitev h Kočevju 1 volivec, 3 so se glasovanja vzdržali, 18 volivcev pa je glasovalo za priključitev k Črnomlju. Tako je tudi zapisano v zapisniku s tega zbora volivcev. Zapisnik je vsakomur na vpogled. Volivci so zahtevali, da se upošteva pri glasovanju tudi njihove družinske članke, ki niso bili navzoči na zboru. Taka zahteva se ni upoštevala. Podobne zahteve so bile tudi v nekaterih drugih volilnih enotah. Zaradi tega je prišlo do različnih števil, kakor je navedeno v Dolenjskem listu.

V Dolenjskem listu tudi piše, da volivci Nemške loke, Knežje lipe in Spodnjega loga nimajo pravice glasovati o opredelitvi občine Predgrad. Vprašamo se, ali je to socialistično, ali niso prebivalci omenjenih vasi ravno tako državljani FLRJ in ali niso bili tudi oni občani občine Predgrad? Ko gre za važno dejanje, imajo pravico odločanja vsi tisti, ki sestavljajo in so del občine. Kadar gre za odločanje kraja ali občine, potem imajo pravico odločati tisti, ki tam živijo.

Pravilno bi bilo, da bi tovariši,

LETOS JE DOSTI MEDU

Čebelarški odsek pri kmetijski zadrugi v Dolenji vasi je bil ustanovljen šele lansko leto. Zadruga je čebelarjem nudila precejšnjo pomoč — moralno in materialno. Na pobudo zadruge so bili zgrajeni štirje čebelnjaki, za kar je zadruga prispevala 200.000 din. Letos bo medena letina lepa, kot že dolgo ne.

Na Gori so me ustavljali tako so mi dejali: Oj, ne hodi čez gore, ker so burje prav strašne.

A ljubezen do očeta ne poslušaj tega sveta. Me še dalje pot pelja, ker je praznik sv. Jožefa.

Strašna burja je pihala in s snegom je vihrala, da mi zmeša vso glavo da zaidem pot strašno.

Kje ste fantje in dekleta, ki imate moja leta, pridite meni na pomoč, to je moja zadnja noč.

Prva šola je bila zgrajena na Taboru, ki je služila svojemu na-

li so bili v komisiji upoštevali Poljansko dolino kot celoto in izvedli tajne volitve brez snubcev iz Črnomlja in Kočevja, ljudje pa bi se tako najbolj svobodno odločili, kam naj se priključijo njihovi kraji.

Politične organizacije so na razširjeni seji v maju letos sprejele sklep, da se občina Predgrad v celoti priključiti tja, kamor bodo ljudje odločili. Takrat je bilo tudi rečeno, da se tolači ljudem, kje so boljše pogoji za nadaljnji gospodarski napredek: ali v Kočevju ali pa v Črnomlju. V Poljanski dolini ni industrije. Kmetijske viške prodajajo kmetje samo v Kočevju. Poljanski kmet ni prodal v Črnomlju niti enega jajca, ampak v Kočevju. Zaradi tega je Poljanska dolina gospodarsko vezana na Kočevje. Kmet, ki je nesel svoj pridelek na trg, je obenem tudi opravil posle na ljudskem obdoru. Sedaj pa bo imel kmet dvojne stroške. Politične organizacije so videli v Kočevju gospodarsko razvitejši kraj kot pa v Črnomlju. Zaradi tega so se odločile za Kočevje. Pri tem so imele pred čmi tudi to, da bo enkrat tudi okraj Novo mesto prenehal obstajati.

Komisija iz predsedstva vlade LRS, ki se je mudila v Poljanski dolini, ni poznala te doline, niti življenja ljudstva in njene geografske posebnosti. To pa je bilo dobro poznano našemu poslancu za Poljansko dolino tov. Martinu Zuglju, ki je vztrajal na tem, da se dolina deli med dve občini.

Prebivalci Poljanske doline bi si želeli že prej obiska ljudskega poslanca tov. Zuglja in sicer še pred vprašanjem delitve občine. Njegova mandatna doba traja še štiri leta. V tem času se je zvrstila že vrsta velikih gospodarskih in političnih problemov. Zaradi tega ga naprošamo, da pride pogostejše med svoje volivce.

Lovrenčič Josip, Kot 2

Zgodovina Loškega potoka

O nastanku Loškega potoka nimamo nobenih pisanih dokumentov. Ohranilo se je le ustno izročilo, ki pa se je spreminjalo iz rodu v rod in je večkrat prav neverjetno.

Prvi prebivalci Loškega potoka so prišli iz Loča. Bili so pastirji, ki so se pozneje stalno naselili. Naselili so se v Segovi vasi ali v sedanjem Travniku. Zaradi vsakoletnih poplav pa so ti prvi prebivalci odšli višje na Dednek. To pričajo tudi hišne številke in stare pol lese, pol zidane hiše z značilnimi balkoni »ganki«. Ene teh starih hiš se je ohranila celo do lanskega leta. Ime Loški potok je nastalo iz krajevnega imena Lož in občega imena potok. Potok je verjetno ime ponikalnice, ki teče preko Travnškega polja. Kdaj so nastale vasi Retje, Hrib in Mali log nimamo za-

nesljivih podatkov. Edina kronika je bila med zadnjo vojno uničena. Prvi pisani viri segajo nekako v šestnajsto stoletje, ki pa ne govore o posvetnem življenju ljudi. Ne omenjajo niti posameznih vasi, pač pa omenjajo nekatere duhovnike, ki so tu službovali. Nikjer ni zapisano, kdaj je bila zgrajena sedanja cerkev. Ustno izročilo pravi, da je bila najprej zgrajena cerkev sv. Florijana, nato cerkev sv. Barbare in stolp, sedaj zvonik glavne cerkve, s katerega so kmetje opazovali turško nevarnost.

Turkov je v Loškem potoku sploh nikoli ni bilo. Močno obzidje in ime Tabor, ki se je ohranilo še do danes, pričata, da je bila cerkev nekakšna utrdba. Kdaj je bila zgrajena glavna cerkev, ni točnih podatkov, verjetno pa okrog l. 1600.

Ustanovitelj in graditelj nista znana. Pisani viri nekdajnega ribniškega naddiolkonata poveda, da je bil v Loškem potoku leta 1705 neki vikar Janez Šmalc, verjetno Ribničan, 1729 Anton Omerza, po rodu Cerkljčan in leta 1762—1767 neki Franc Rikej.

Loški potok je nekaj časa spadal pod loške grofe, nato pod ribniškega grofa Gvidana, pozneje pa pod grofa Antona Ružiča iz Kobilje gore. Pisana kronika govori o oskrbniku Jerneju Avsecu, ki se je 8. decembra leta 1790 napotil v Loški potok. Ustavil se je tudi v Travnji gori v gostilni »Pri Lenčiku«. Dejal je, da bo v Loškem potoku tako neusmiljeno izterjal »fronke«, da se bodo še otroci v materah jokali. Precej okajen je nato zgrešil pot in v snegu s kolenjem vred zmrljiv. Še sedaj imenujejo tisti kraj Forbolterjeva (oskrbnikova) dolina.

Od leta 1790 nam zgodovina

prav malo ali pa skoraj nič ne pove.

Sola je bila ustanovljena ob koncu sedemnajstega stoletja. Ustno izročilo omenja nekega »šolmojstra«, čigar sin je študiral v Ljubljani. Pozimi se je vračal domov in je zmrljiv v Dolinah, kakor se še sedaj imenujejo. Ta učitelj je zložil tud pesem, ki jo starejši ljudje še sedaj pojejo:

Bil v mestu sem Ljubljani in učil sem se od lani, prav obnašat sem se znal, vabil sem prijatelje k nam.

Dobil sem pošto od očeta, je ljubezen staršev vneta. Me iz Ljubljane pot pelja, praznik sv. Jožefa.

V tistih časih še ni bilo ceste in so ljudje hodili iz Sodražice, do koder so se pripeljali s poštnim vozom, preko Gore domov. Ta pot

menu vse do zadnje vojne, čeprav je bila v Avstriji za časa županstva Ivana Rusa zgrajena nova. Razvojna pot industrije je zajela tudi Loški potok. Naglo so zgradili dve žagi, od teh pa je sedaj samo še ena.

Težko življenje v takratni Avstriji je zajelo tudi potoško ljudstvo in je povzročilo množično izseljevanje v Ameriko. Potočane najdemo tudi v trških in reških ladjedelnicah. O njih piše celo Levstik.

O kulturno prosvetnem delu lahko govorimo od leta 1900 naprej. Tedaj so začeli s prvimi igrami v šolskem hlevu. Kmalu je bila zgrajena tudi dvorana, ki služi svojem namenu še sedaj.

Danes šteje Loški potok več kot 2000 prebivalcev. Lesna industrija ima važno vlogo v gospodarstvu, kulturno prosvetno udejstvovanje pa se stopnjuje iz leta v leto.

-in

HITROSTNE MOTODIRKE V KOČEVJU

Do sedaj največja motoristična prireditev

LEON PINTAR — JUNAK DNEVA!

Že v soboto, 10. avgusta so brneli tekmovalni motorji na prvi vožnji po tekmovalni progi. Prireditelji so imeli polne roke dela z zadnjimi pripravami, posebno jih je skrbelo, da ne bi bilo morda v nedeljo slabo vreme.

V nedeljo je bilo sončno jutro zbudilo prebivalce Kočevja. Po mestu je bilo že zgodaj zelo živahno, posebno pa pred stavbo bivšega sedeža OLO, kjer so bili zbrani motoristi. Praznično razpoloženje sta še bolj dvignili dve lepo okrašeni tribuni in drevored zastav. Udeležba tekmovalcev je bila zelo velika, saj je bilo prijavljenih kar 36 vozačev za start v raznih razredih. To je do sedaj največje število tekmovalcev v moto dirkah v Kočevju.

Ob 8. uri je bil uradni trening. Že na treningu je bilo opaziti, da bo borba za prva mesta popoldne zelo velika. Takoj smo videli, da bodo favoriti tekmovalci iz tovarne »Tomoš« Koper z mladim Leonom Pintarjem na čelu. Tudi domači tekmovalci so se dobro izkazali, saj je bil Drogenik Alojz prvi v razredu do 250 cm. Sledil je kratek počitek, kosilo in že so se začele valiti množice gledalcev proti tekmovalni progi in si iskale najboljša mesta za opazovanje dirke. Za Kočevjarje je bil to velik dogodek, saj doslej še niso imeli prilike videti najboljših vozačev, ki so vozili v Opatiji, na Ljubelj in drugod.

Začetek ugotovitve so naznanili mopedisti, ki so vozili reklamni krog za tovarno »Tomoš« Koper. Takoj nato je direktor dirke tov. Kranjc Mirko v jedrnatih besedah prikazal pomen dirk in motorizaci-

čil spominske knjige »Kočevska«. Te moto dirke so imele še poseben pomen, saj so bile v okviru prvenstva Slovenije in so tekmovalci nabirali točke za končni republiški plasma.

Rezultati:

Razred do 125 cm: 1. Čerč Mladen, »Tomoš« Koper, 2. Cibašek Milan, »Tomoš« Koper, 3. Marenče Franci, Kočevje, 4. Kranjc Adolf, Celje. **Razred do 175 cm:** 1. Čerč Mladen, »Tomoš« Koper, 2. Pintar Leon, »Tomoš« Koper, 3. Cibašek Milan, »Tomoš« Koper, 4. Marenče Franci, Kočevje, 5. Kranjc Adolf, Celje. **Razred do 250 cm:** 1. Pintar Leon, »Tomoš« Koper, 2. Drogenik Alojz, Kočevje, 3. Draksler Janko, Krško, 4. Perko Frido, Tržič, 5. Podberšček Drago, Ljubljana, 6. Štefanec Janez, Murska Sobota. **Razred do 350 cm:** 1. Pintar Leon, »Tomoš« Koper, 2. Čuden Edo, Ljubljana, 3. Tlakar Anton, Maribor, 4. Draksler Janko, Krško, 5. Drogenik Alojz, Kočevje. **Razred do 500 cm:** 1. Bivir Mirko Trbovlje (ostali odstopili). **Razred do 1200 prikolice:** 1. Hrast Mirko, Perko Frido, Tržič, 2. Ribič Ivan, Škerl Rafael, Ljubljana, 3. Čuden Edo, Novak Miha, Ljubljana.

Košarkarski turnir je uspel

Takoj po zgraditvi novega igrišča za košarko v »Gaju« se je mladina navdušila za to panogo športa. Zanimanje pa se je še povečalo, ko je priredila Košarkarska zveza Slovenije v Kočevju tečaj za svoje izbrane tekmovalce. »Parti-

PROLETAREC : RUDAR 2:3

Preteklo nedeljo je bila v Zagorju odigrana prijateljska nogometna tekma med Proletarcem in Rudarjem. Rudar je nastopil v naslednji postavi: Furlanič, Vrhovšek, Komac I., Komac II., Svete, Uranič, Šafec, Ahac, Karpov, Sever in Planinc.

Začetni udarec so imeli domačini, ki so takoj krenili v napad in ogrožali vrata gostov. Toda obramba gostov je bila vedno na mestu. Že v nekaj minutah igre je Rudar uredil svoje vrste in začel resneje ogrožati nasprotnikova vrata. V 32. minuti je Planinc povedel svoje moštvo v vodstvo in s tem se je tudi zaključil prvi polčas.

Tudi drugi polčas je pripadal moštvu Rudarja, ki je z nevarnimi napadi prisilil domačine k obrambi. V tem času je Sever poizkušal vodstvo Rudarja na 2:0. Rudar se je zadovoljil z rezultatom, kar so izkoristili domačini in dosegli dva gola. V preostalem času je Rudar zopet uredil svoje vrste in po Ahacu dosegel vodstvo in zmago za Rudarja.

To je bilo že četrto srečanje obeh moštev in se je to pot prvič končalo v korist Rudarja.

V nedeljo nogometni turnir v Kočevju

V nedeljo, 18. avgusta bo na stadionu Partizana že III. tradicionalni nogometni turnir za prehod-

En dan po Gorenjski

LOŠKOPOTOČANI NA IZLETU

Vse sitnosti s prijavami in prošnjami so bile za nami. Zgodnje nedeljsko jutro. Avtomobil je naglo drsel po betonski cesti. Prva zarja je rahlo zarisala oddaljene vrhove Alp in Karavank. Bilj smo na izletu, ki ga je organizirala mladinska organizacija iz Loškega potoka. Na avtomobilu se nas je vozilo štirideset mladih ljudi. Nekateri so morda prvič opazovali prekrasni gorenjski svet, planine, Savinjske Alpe, Karavanke, Julijske Alpe s svojim očakom Triglavom. Pozdravljali smo izletnike, ki smo jih srečevali že v zgodnjih jutranjih urah. Prišli smo na Bled. Tu ne bi bilo treba nič jesti! Je vzkliknila Anolasa Ančka, ko se je pred njo zableščala zelenomodra ploskev Blejskega jezera.

Prečudovit je ta košček naše domovine. Otok... Pogled se ti ustavi, beseda ti ne pride iz ust, strmiš. Občuduješ skalne pečine, blejski grad, ki mogočno kipi proti nebu in se ogleduje v zeleni jezerski vodi.

Strma steza nas je pripeljala

pred domovanje nekdanjih blejskih grofov. Ko se sprehajal med starim zidovjem, se ti nenadoma zazdi, da si se znašel sredi fevdalne dobe in da bo iz grajskih soban nenadoma stopil pred te mogočni blejski gospod...

Iz zamaknenosti se vrneš v življenje. Iz lepote starin zaviješ v blišč in sijaj hotelskih soban, da se okrepčáš s koktajlom. Morda bi si naročil kosilo, če ne bi bilo — astronomskih cen...

Zato smo se mirne duše naložili v naš avobus in se ohladili ob sveži sapici. Naš novi cilj: Bohinj in Savica.

Sonce pripeka in nam izvablja potne kapljice. Vztrajno preskakujemo kamenje po strmih bregu proti Savici. Srečavali smo tuje turiste, ki so taborili s svojimi vespaми in topolini. Navdušeno so vrteli svoje fotografske aparate.

Mogočno bobnenje nas je opozorilo, da se približujemo slapu. Pred nami je bobnel slap, kapljice pa so v mavričnih barvah pršele daleč naokrog. Prepotena telesa je kmalu stresal mraz. Hiteli smo si zapenjata srajce ali suknjiče. Najpogumnejši so šli prav do malega jezera, ki ga ustvarja pregrada hidrocentralne in so bili deležni krsta pri Savici.

Veseli smo se vračali nazaj. Nekateri smo se nekoliko okrepčali v »Zlatorogu«. Sonce je bilo že visoko, zato smo se tudi mi priključili kopalcem v Bohinjskem jezeru. Toda voda je bila mrzla in prijetni zvoki planšarjev so nas preveč vabili k »Janezu«. Tam se je že začela vesela »ohceta«, ki je tradicionalna bohinjška navada. Na »ohceta« pa nimaš vstopa, dokler si ne kupiš letovca s srca.

Veseli muzikanti so udarjali poskočne in kmalu smo se znašli sredi »ohcetnihe« ter sledili ritmu gorenjskih polk.

Morali smo se pripraviti na odhod. »Ohceta« je bila na višku, mi pa smo morali domov. Nekoliko nevoljni smo krenili proti naši Dolenjski. Vozili smo se mimo razsvetljenega Bleda. Hudo nam je bilo, ko smo zapuščali ta prelepi svet. Nekdo je zapel in vsi smo mu pritegnili:

...V poletni vročini na strme vrhe,
da tam si spočijem v samotni srce...
Albin Košmrlj

OBVESTILA

KOČEVJE

Poročili so se: Semler Janez, žrebčar iz Zeljn 12 (26 let) in Kuleh Magdalena, trg. pomočnica iz Zeljn 36 (25 let), Dimitrijevič Dragiša, podoficer iz Kočevja, Podgorška ul. (34 let) in Lavrič Cirila, namestnica iz Kočevja, Trg svobode 47 (23 let), Stajdohar Jože, delavec iz Kočevja, Trata 12 (49 let) in Mlakar Franjica, delavka iz Kočevja, Trata 12 (40 let).

Srečnim zakoncem čestitamo!
Rodili sta: Šušteršič Margareta, gospodinja iz Kočevja, Rudnik 9 — deklico Marinko in Kuzile Amalija, gospodinja iz Koprivnice 30 — dečka Rudolfa.

Srečnima mamicama čestitamo!
Umrli je Jajtič Ivan, osebn. upokojenec iz Kočevja, Roška c. 25 (star 75 let) in Benčina Ana, gospodinja iz Mahovnika 18 (stara 83 let).

LOŠKI POTOK

Rodila je: Bartol Danila, gospodinja iz Retij 126 — dečka Jožeta. Srečni mamici čestitamo!

PREDGRAD

Poročila sta se: Lavrič Milan, gozdarski tehnik iz Predgrada 4 (27 let) in Majerle Ivanka, knjigovodkinja iz Starega trga ob Kolpi 8 (23 let).

Srečnima zakoncem čestitamo!

OSILNICA

Rodila je: Šercer Julka, gospodinja iz Žurg 7 — deklico Ireno. Srečni mamici čestitamo!

DOBREPOLJE

V ljubljanski porodnišnici so rodile: Skulj Ana, gospodinja iz Zagorice — dečka Stanka, Rus Marija, gospodinja iz Tržiča — dečka Antona, Špoler Daniela iz Bruha.

VELIKE LAŠČE

Rodila je: Petrič Stanislava, gospodinja iz Ortneka 2 — deklico Majdo.

V ljubljanski porodnišnici pa so rodile: Drobnič Marija, gospodinja iz Vintarjev 4 — dečka Janka, Prijatelj Marija, gospodinja iz Maršičev 4 — deklico Marijo, šile Ljudmila, gospodinja iz Karlovice 1 — deklico Marijo, Zakrajšek M., gospod. iz Podulaka 2 — dečka Aleša, Ivanc Ana, šivilja iz Dvorske vasi 14 — deklico Marto in Stritar Ivanka, gospodinja iz Rasice 24 — deklico Majdo.

Umrli je: Mencin Marija, družinska upokojenka iz Malega Ločnika 14 (stara 64 let).

RIBNICA

Poročila sta se: Stefanovski Djordje, oficir JLA iz Otočca in Tanko Ana, uslužbenka iz Hrovače 25.

V Ljubljani pa so se poročili: Pogačnik Peter, delavec iz Zlebiča 23 (30 let) in Zadnik Marija, delavka iz Zapotoka 33 (26 let).

Srečnim zakoncem čestitamo!

Rodile so: Bambič Franciška, gospodinja iz Ribnice 192 — deklico Bernardo, Čihal Vera, frizerska pomočnica iz Ribnice 160 — dečka Dušana. V Ljubljani pa so rodile: Petek Vera, gospodinja iz Ribnice 233 — dečka Janka, Košle Marija, delavka iz Dolenjih Lazov 28 — dečka Marjana, Lavrič Vesna, učiteljica iz Ribnice 110 — deklico Darko.

Srečnim mamicama čestitamo!
Umrli je Petelin Jože, osebn. upokojenec iz Goriče vasi 63 (star 63 let).

ZAHVALA

Dr. Mejaču, tov. Pirkoviču in vsem ostalim, ki so kakor koli pomagali ob neizgodi moje hčerke, se za njihovo prizadevanje najlepše zahvaljujem. — Marija Bruner

Vsem, ki ste spremili mojega brata

ANTONA ARKA

na zadnji poti kakor tudi vsem darovalcem vencev se iskreno zahvaljujem.

Posebno se zahvaljujem zastopnikom ribniškega garnizona in UROJ ter tov. Nosan Maksu za poslovljeni govor na grobu prerano umrlega Toneta.

Zahvaljujem se dalje vsem zastopnikom delovnih kolektivov, političnih in družbenih organizacij ribniške doline ter njegovim tovarišem iz italijanskih taborišč in Dachana.

V imenu družine in bratov
Andrej Arko

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi našega predragga moža in očeta

Ivana Jajtiča

izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki so z nami sočustvovali, izrekli ustno ali pisмено sožalje, mu darovali vence in cvetje ter ga spremili na zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo vsem, ki so ga v teh težkih dneh obiskovali in bodrili, rudarjem, ki so ga ponesli na dom večnega počitka, kot tudi rudarski godbi.

Vsem iskrena zahvala.

Zena, sinova in hčere

Splošno gradbeno podjetje „ZIDAR“ KOČEVJE

sprejme več zidarskih vajencev in betonierjev. Vajenci bodo prejeli sledeče mesečne dodatke:

1. leto učenja 4000 din
2. leto učenja 4500 din
3. leto učenja 5000 din

Pismo prošnje oddajte v tajništvo podjetja najkasneje do 1. IX. 1957. V tajništvo prejmete tudi vsa ostala pojasnila

Za smeh in dobro voljo

Plača dveh pastirjev

Nadškof je pregledoval župnijo. Neko popoldne se je skromno oblekel in se sprehajal po polju, kjer je naletel na pastirčka, ki je pasel svinje.

Nadškof se je spustil z njim v pogovor in ga vprašal, koliko plače ima. Pastirček mu je odgovoril: da zasluži pet goldinarjev na leto.

»Vidiš, dragi dečko, jaz sem tudi pastir, pa zaslužim tri tisoč goldinarjev,« omeni nadškof.

»O, potem morate imeti pa mnogo svinj,« se zavzame pastirček.

»Res je, dragi dečko!« pritrdi nadškof. »Uganil si, tudi takih imam mnogo.«

Sam je obkolil

V Balkanski vojni je Črnogorec naletel na šest turških vojakov, ki so se ločili od svojih enot in zapasili daleč zunaj svojega taborišča. Posrečilo se mu je, da jih je v spanju še vse zmedene razorožil, zvezal in pripeljal v črnogorsko postojanko. General je pohvalil njegovo hrabrost in ga vprašal, kako mu je to uspelo.

»Brž ko sem jih opazil,« odgovori Črnogorec, »sem pohitel, jih presenetil in obkolil.«

★

Strog čuvaj

Slavni kipar je na razstavi razlagal družbi svoja razstavljena dela. Nenadoma se oglasi strogi čuvaj:

»Ne smete se dotikati razstavljenih smetev!«

»Dragi prijatelj,« mu reče kipar, »ko bi vi vedeli, kolikokrat sem se že dotaknil z rokami teh kipov!«

»Vaša sreča, gospod, da tega nisem opazil,« pravi čuvaj, ki se mu ni sanjalo, koga ima pred seboj.

★

Punčko je kupovala

Mala Lučka je dobila od strica v dar precej denarja. Odločila se je, da si bo kupila lepo punčko, ki zapira oči, kadar jo položi spat. Stopila je v trgovino in prodajalka ji pokaže punčko, ki celo zacvili, če jo primeš za trebuh. Lučič punčka ni bila všeč in je rekla: »Eno takšno, ki kriči, nam je prinesla storklja; jaz bi pa rada takšno, ki je tiho...«

FANTE PRI VOJAKIH POZDRAVLJAJO

Tudi v Mali vasi pri Dobrepolju radi prebiramo Novice. Fantje pošiljajo od vojakov pozdrave. Pa naj bo enkrat obratno. Pošiljam najlepše pozdrave bratoma, ki služita vojaški rok v Mostaru, enako tudi prijateljem Francetu Galetu, Cirilu Drobničju, Vinkotu Hočvarju in Tonetu Strahu. Prav lepe pozdrave tudi Poldetu Galetu, ki služi vojaški rok v Smederevu, Palanki. Pozdravom se pridružujejo tudi Iva Gale, Iva Hočvar, Mici Kralj, Tone Kralj, Tone Kastelic, Jože Grm, Galetova mama in mali Zdravko. Gale Iva, Mala vas

FANTJE IZ PULE POZDRAVLJAJO

Tudi mi smo se namenili, da napišemo nekaj besed. Trudimo se, da bi se v JLA čim več naučili.

V začetku nam je bilo nekoliko težko, toda kmalu smo se seznanili s tovariši, s katerimi se skupno učimo in živimo. Večkrat se zberemo skupaj in pojmemo slovenske pesmi.

Najlepše pozdrave našim staršem, bratom, sestram, prijateljem, posebno pa dekletom ter vsem znancem.

Vojaki: Stebajl Stefan, Nosan Franc, Grebenc Jože, Levstik Pavel — vsi iz V. p. 6083-8 Pula.

Izda in tiska ČZP »Kočevski tisk« v Kočevju. Urejuje uredniški odbor, odgov. urednik Jože Košar.

Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14 a. Telef. 3-89. Naročnina je 400 din, polletna 200 din in je plačljiva vnaprej. Za inozemstvo 600 din. Poština plačana v gotovini. Rokopisi se ne vračajo.

Iz naših krajev

NAM PIŠEJO

Zanemarjeni grobovi v Loškem potoku

Že nekaj let praznujejo v Loškem potoku občinski praznik na dan 31. julija. Letos pa ni nobena organizacija poskrbela, da bi se ta dan praznoval tako kot se spodobi.

Nihče razen svojcev se ni spomnil žrtev v Sodolu. Kje je bila organizacija ZB? V Sodolu so na košenicah postavili spomenik talcem že pred leti, ograje okrog spomenika pa še do danes ni, čeprav so na razpolago denarna sredstva. Že zdavnaj bi lahko uredili spominsko ploščo z napismi tam, kjer so bili 30. julija 1942 ustreljeni štirje učitelji pri Mrtalozu. Ljudje vedno bolj pozabljajo na zgodovinske dogodke. Mnogo domačin in drugih partizanov je pokopanih na pokopališču v Loškem potoku. Ali ne bi bilo dostojno, da se naredi oklep in postavi plošča na tistem skupnem prostoru na pokopališču, kjer je pokopano največ partizanov?

RIBNISKE GRADNJE

V občini Ribnica so namenili v tem letu precejšnja denarna sredstva za razna komunalna dela. Za občinske ceste so določili 1.500.000 din, za kanalizacijo 500.000 din, za javno razsvetljavo je predvidenih 300.000 din, ureditev parkov 100 tisoč din, vzdrževanje vodovoda 200 tisoč din, za javno tržnico, ki je že dograjena, 200.000 din. Tudi na grobove padlih borcev niso pozabili. Za ureditev teh grobov je ObLO določil 100.000 din.

Zanimivosti iz ošega sveta

POBEGI NA SMRT OBDOJENIH

V majhnem mestu Kalabares v državi Venezuela v Južni Ameriki so se dogajale v tamkajšnjem zaporu nenavadne dogodivščine. Od leta 1951 do 1956 so iz celice smrti tik pred usmrtniško izginili trije obsojenci. Preiskali so vso jetnišnico, vendar niso našli nobenih sledi. Zanimivo je bilo tudi to, da so izginili v petih letih samo trije obsojenci, medtem ko jih je veliko pričakalo dan usmrtnice. Lansko leto pa je to mesto močno prizadel potres in tudi razvozljal uganke na smrt obsojenih. Potres je močno prizadel del jetnišnice, kjer je bila celica smrti in zapazili so majhen rov, ki je vodil iz celice. V njem so našli tri okvirnjake ter kmalu ugotovili, da izvirajo od treh na smrt obsojenih.

Sedaj je celica smrti že obnovljena, rov zasut, na usmrtnice pa čaka arhitekt, ki je projektiral ta zapor. Priznal je, da je pri gradnji zapora naročil nekemu zidarju, da je zgradil rov. Ta zidar je umrl v skrivnostnih okoliščinah. Kadar je arhitekt iz časopisov zvedel, da obsojenec ni hotel pred smrtjo priznati, kam je skril naropani denar, takrat je uro pred smrtjo potrkalo na steno celice smrti in obsojenec je skrivnostno izginil. V rovu je arhitekt zahteval od obsojenca za ceno rešitve, da pove kje ima skrit denar. Ko se je to zgodilo, je arhitekt odšel in zaprl rov za seboj, obsojenec pa je umrl od pomanjkanja hrane in zraka. Potres je odkril strahotni zločin in sedaj ubijalec treh ubijalcev čaka na usmrtnice. Toda nikogar ne bo več, ki bi v mraku noči potrkal in mu ponudil svobodo.

ZIVLJENJE NA MARSU?

Ameriški zvezdoslovci, ki imajo na razpolago najmočnejše telesko-

Vse to bi se lahko uredilo z majhnimi stroški, samo začeti je treba in nekdo bi moral to delo voditi. Po grobovih raste plevel. Organizacije, posebno pa organizacija ZB naj bi poskrbele, da se grobovi čimprej uredijo in popravi zamujeno. Naši zanamci naj vedo, kje leže naši najboljši sinovi in hčere in bodo tako še bolj spoštovali pridobitve NOB. B. C.

Kaj je s potjo iz Klinje vasi?

V majnem partizanskem kraju, Klinji vasi, katera je med prvimi, če že ni prva na območju Kočevja sodelovala v NOB, ni bila napisana niti vrtica v »Novicah«. Tudi pri nas je precej novega, pa tudi težave imamo. Poglejmo samo en primer, ki je za nas posebno boleč.

Vaščani so že od nekdaj uporabljali bližnjico v mesto Kočevje skozi Brezovo hosto, ki je trikrat krajša kakor cesta preko Željna. Spomladi leta 1956 pa je pot preorala KGP Kočevje. Takrat so nam obljubili, da bodo napravili preko novega polja pešpot. Obljubo, ki so nam jo dali, pa še do danes niso izpolnili, čeprav je minilo od takrat 16 mesecev. Tu ne delajo težko veliki stroški za ureditev poti. Vaščani so opravili vsa dela, ki so jih sami zmogli, brezplačno z velikim navdušenjem. Treba je samo pomagati pa bo pot kmalu narejena. Z delom je treba pohiteti, do-

TABORNIKI V DOLU

V Dol ob Kolpi je prišla na taborjenje nova skupina pionirjev in pionirki iz področja bivšega kočevskega okraja skupno 60 otrok. Ta skupina je zamenjala tabornike, ki so bili na taborjenju v Dolu. Tudi novi taborniki se zelo dobro počutijo. Veselijo se, pojejo in se kopeljejo. Vreme imajo kakor narobe. Gledali so tudi filmsko predstavo.

I. Š.

VELIK PRISPEVEK ZA SOLO

Kmetijska zadruga Dolenja vas je prispevala za gradnjo šole v Dolenji vasi 3.000.000 din. Za gasilce in za popravila vaških potov pa je prispevala zadruga ca. 500.000 dinarjev.

UREDILI SO GROBOVE

Na pobudo občinskega odbora Zveze borcev Ribnica in krajevnih odborov ZB v Prigorici in Rakitnici so uredili grobove padlih borcev. Po tem zgledu naj bi se ravnali tudi v ostalih organizacijah ZB.

Združitev gasilskih zvez

28. julija je bil prvi sestanek združenih občinskih gasilskih zvez Sodražica in Loški potok, katerega se je udeležilo lepo število članov. Prisostvovali so tudi predstavniki Okrajne gasilske zveze Ljubljana in drugi. Predsednik ObGZ Ignac Gačnik je toplo pozdravil vse zbrane goste, kakor tudi člane upravnega odbora ObGZ. Razpravljali so predvsem o vzgoji članstva, pripravi tečajev in seminarjev po ObGZ in o organizaciji preventivne službe.

E. K.

Kopalna sezona je na višku

KONFERENCA O OSEBNI VARNOSTI V ŽELEZNISKEM PROMETU

Tudi sami skrbimo za red in varnost na železnici

V mesecu juliju je bila v Ljubljani konferenca, na kateri so razpravljali o osebni varnosti in vzrokih nesreč na železnici. Nesreče v železniškem prometu številčno naraščajo. Po podatkih o številu nezgod ter ostalih poškodb potnikov, zasebnikov in železniškega osebja v zadnjih letih je bilo v letu 1954 — 13, 1955 — 28 in v prvi polovici letošnjega leta že 27 smrtnih primerov. V prvi polovici letošnjega leta pa je bilo tudi 77 primerov hujših telesnih poškodb. Smrtni primeri na železniškem območju so predvsem zaradi tega, ker se pre-

malo upoštevajo varnostni predpisi. Tako je bilo 13 smrtnih žrtev zaradi hoje čez tir pred vlakom, 7 zaradi neupravičene hoje po postajnih tih in po progi, 5 primerov zaradi skakanja iz vozečega vlaka itd.

Telesne poškodbe potnikov in ostalih so nastale v glavnem iz istih vzrokov. Veliko nesreč je bilo tudi zaradi vinjenosti. Imamo tudi številne primere nezgod otrok, predvsem v bližini železniških postaj in prog. Zaradi prevelike hitrosti in nepravilnosti motornih vozil so v porastu tudi nezgode na mestih, kjer se cesta križa z železniškim tirom. Veliko je številne telesnih poškodb pri železniškem osebju v službi, ki so se povečale od leta 1954 do sedaj že za 87 odst., in sicer največ pri premikanju vagonov.

Ni dovolj, da skrbijo samo železniški delavci in uslužbenci za red in varnost na železnici, ampak morajo tudi vsi ostali upoštevati železniške predpise ob vzdrževanju reda in varnosti na železnici. Vsak potnik bi moral upoštevati naslednje: V vlak se ne sme nositi preobsežne prtljage, niti bencina, eksplozivnih predmetov, jedkih snovi itd. Prtljago je treba namestiti na prtljažnike, da ne ovira prehod po hodnikih. Opremo v čakalnicah in vlakih je treba čuvati, da se ne uničuje. Odpadkov se ne sme metati po tleh, ampak v za to določene posode. Potniki ne smejo hoditi po tirih. Prepovedano je skakanje na vlak ali z vlaka, ko se vlak premika. Ravno tako se ne sme vstopati ali izstopati na nasprotni strani vlaka. Med vožnjo

je prepovedano stati na stopnicah ali mostičih. Prepovedano je tudi vsako sprehajanje iz voza v voz preko nezavarovanega mostička. Ravno tako je prepovedan obhod in prehod pri zaprtih zapornicah ter puščanje otrok brez nadzorstva ob progi železniških postaj in podobno. S. M.

Prepovedano je stati na stopnicah ali mostičih. Prepovedano je tudi vsako sprehajanje iz voza v voz preko nezavarovanega mostička. Ravno tako je prepovedan obhod in prehod pri zaprtih zapornicah ter puščanje otrok brez nadzorstva ob progi železniških postaj in podobno. S. M.

V SPOMIN TONETU ARKU

Spet je smrt neusmiljeno posegla s svojimi rokami in iztrgala iz kroga družine in številnih prijateljev in znancev daleč naokrog znamenja Toneta Arka, po domače Johanovega iz Ribnice. Pokojni Tone Arko je umrl po daljši bolezni v starosti 56 let. Tone je bil rojen v Ribnici, v znani napredni družini, ki je bila, kakor tudi on sam, vsa na strani narodnoosvobodilne borbe.

Tonetova mladost je bila zelo peštra. Veselil ga je vojaški poklic. V vojaški službi je lepo napredoval in dosegel čin majorja. Leta 1941 so ga Italijani aretirali in odpeljali v koncentracijsko taborišče v Italijo. Po razsluži Italije so ga zajeli Nemci in znova se je začelo trpljenje po nemških taboriščih. Tone pa ni obupal. V najhujših dnevih trpljenja je veroval v osvoboditev svojega naroda. V družbi z ostalimi naprednimi zaporniki je sodeloval v ilegalni mednarodni taborski organizaciji. Ta organizacija je izdajala tudi svoj ilegalni časopis, s katerim je dajala pogum internirancem, da niso moralno klonili.

Po osvoboditvi smo videli pokojnega Toneta kot dobrega aktivista

v številnih organizacijah in društvih v Ribnici. Zaposlen pa je bil v lesni stroki pri »Slovenijalesu«, kasneje pa pri »Jugoinšpektu«. Bil je vedno vder, šegav in povsod priljubljen.

Na njegovem pogrebu v Ljubljani se je zbralo veliko število ljudi, iz Ribnice pa so prihiteli in ga spremljali na njegovi zadnji poti poleg prijateljev in znancev tudi predstavniki organizacij ZB, SZDL, Združenja rezervnih oficirjev, Turistično olepševalnega društva, LIP Ribnica in predstavniki drugih lesnih podjetij, predstavniki ribniške garnizije ter položili vence. Od pokojnega Toneta se je v pretrajljivih besedah poslovil pri odprtem grobu tov. Nosan Maks iz Ribnice. Tov. Nosan je govoril o življenju in delu pokojnega Toneta, ki je zapustil s svojo smrtjo veliko vrzel. Pokojni Arko zapušča ženo, hčerko in mladoletnega sina Jurčka, ki ima komaj 11 let.

Pokojnikovi družini izrekamo sožalje. Pokojni Tone Arko, ki je prežgadolj omahnil v grob, pa naj mirno počiva v svobodni slovenski zemlji, katero je neizmerno ljubil in zanjo tudi trpel.

45

Mož je dvignil svoj pogled in zagledal velikega risa, čepecega na štoru, ki je molel iz vode; in na drugi strani čuječi postavil Bliska in Kresnice, ki sta se tam udobno namestila. Nagonsko je njegova roka segla po nožu — edinem orožju, ki mu je sedaj ostal za borbo s temi divjimi zvermi. Toda bil je dan in to je v risu vzgalo nekaj, kar je bilo hujše od ognja poželenja in sovraštva: strah! Pododovani strah! Skušal se je čimbolj skriti, da ga ne bi opazili.

46

Blisk je povsili uhlje in nehal renčati. Kresnica pa je nepremično stala in njene svetleče se oči so bile polne začudenja in veselja, ko je zopet videla pred seboj svoje gospodarje — ljudi. Gaston Rouget je iznenaden smrel vanjo. Nikdar še ni volkulja rodila takega bitja! Njegovi prsti so močnejše stisnili ročaj noža. Tiho je šepnil ženi: »Pes! Upam, da ga bom lahko ubil in potem bomo imeli dovolj hrane.« Poklical ga je in se z iztegnjeno roko pomaknil za nekaj korakov proti njemu.

47

Blisk je preteče zarenčal. Šele tedaj je Kresnica spoznala nevarnost in se skrla za svojega tovariša. Vendar se je še vedno želela približati človeku, posebno ženi in deklici. Bilo ji je, kot bi njen gospodar znova vstal, čeprav je vedela, da ta mož ni bil njen gospodar. Deklica je bila kot tisti otrok, s katerim se je pred davnim časom igrala, čeprav je razumela, da tudi otrok ni bil isti. Mož je ugani, kaj se v njej godi. Za sedaj je odložil napad, čakal je na ugodnejšo priliko.

48

Mož je prijel ženo za roko in jo peljal proti sredini skale, kjer sta imela volkova svoje suho zavetje. Ko je pogledal vanj, je od veselja vzdiknil. V notranjosti je mož slekel deklici premočno obleko, žena pa je ovijala svoje goste lase in iziskala iz njih vodo. Nato je začel mož sekati jelkove treske in kmalu se je iz zavetja dvignil tenek oblček si-vega dima. Človek je kuril ogenj, da bi se grel, še bolj pa zato, da bi ponoči zadržal zveri v varni razdalji.

PREJEDIL B. MLAKAR

ZGODBA

Z DIVJEGA SEVERA

PARISAL C. OBLAK